

1919

Η αναγεννησασμένη Θράκη Ευρωπείος

ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Παράρτημα 1919
8218

ΑΡΙΘΜ. ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΕΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

ΔΙ ΕΠΙ ΤΩΣ ΘΡΑΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΙΣ ΑΣΤΕΙΣ

(Συνέχεια)

προς νότον, ἐφέρθη πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας οὐχὶ ὡς πρὸς συμπατριώτας, ἀλλ' ὡς πρὸς Ἕλληνας ἐχθρικῶς διακειμένους. Ὁ μονάρχης οὗτος ἐπονομασθεὶς διὰ τὴν σκληρότητά του ὁ Σκυλογιάννης ἢ κατ' εὐφημισμὸν Καλογιάννης ἐπεδείκνυε ἀγριότητα καὶ κακοπιστίαν πρωτοφανεῖς ἀκόμη καὶ δι' ἀπόγονον τοῦ Κρούμου. Μεταξὺ λοιπὸν τῶν πρώτων πόλεων, τὰς ὁποίας ἐκ θεμελίων κατέστρεψε, ἐβρίσκειται ἀκριβῶς ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, ἡ Φιλιππούπολις, πλουσία καὶ εὐδαίμων καὶ εὐνοούμενος τόπος διαμονῆς πλείστων Βουλγαρικῶν ἡγεμονοπαίδων.

Ἀλλ' ὡς ἀπεδείχθη, αἱ ἐπιτυχίαι τῶν Ἀσσανιδῶν ὑπῆρξον βραχεῖαι. Μόλις αἱ Ἕλληνες συνέλαθον κάπως ἀπὸ τὰ πλήγματα τῆς Στρασπόρου, μέρος τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας ἔγινε καὶ πάλιν Ἑλληνικόν. Καὶ ὅταν περὶ τὰ μέσα τοῦ 14ου αἰῶνος ἔθεσαν τέρμα εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἀγῶνας κατακτιῶντες τὴν χώραν, ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμυλία δὲν ἦτο βουλγαρικὴ ἐπαρχία, ἀλλὰ κράμα Βουλγάρων, Ἑλλήνων, Βλάχων καὶ διαφόρων ἄλλων φυλῶν, ἰδίως σχισματικῶν Ἀρμενίων. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐπονομαζόμενοι Παυλιανταῖοι, εἶχον μεταφερθῆ ἐκ Μ. Ἀσίας πολλοὺς πρότερον αἰῶνας.

Ἡ κατάστασις αὕτη διαφαίνεται εἰς τὴν τουρκικὴν διοικητικὴν τοπωνυμίαν. Διὰ τοὺς Τούρκους ἡ χώρα τῶν Βουλγάρων—Μικουλγάρ Ἰλλί—εὐρίσκειται βορείως τοῦ Αἴμου, ἐνθ' πρὸς νότον αὐτοῦ, εἶναι ἡ χώρα τῶν Ἑλλήνων Ρούμ Ἰλλί.

Ὁ ἐξισλαμισμὸς τῶν πλείστων σχισματικῶν καὶ τῶν βοιγάρων καθὼς καὶ ἡ συρροὴ προσφύγων Μουσουλμάνων προσέδωκε μετ' ὀλίγον εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν τὸν τρισυπόστατον τοῦτον χαρακτῆρα, τουρκικόν, βουλγαρικόν καὶ Ἑλληνικόν, τὸν ὁποῖον ἀνεγνώρισεν εἰς αὐτὴν ἡ Βερολίνης Συνθήκη. Πρέπει δὲ νὰ δεχθῆ τις ὅτι ἡ προτεραιότης τοῦ βουλγαρικοῦ στοιχείου ἢ γενομένη ἀποδεκτὴ διὰ τῆς Συνθήκης ταύτης, χρονολογεῖται μόνον ἀπὸ τοῦ 19ου αἰῶνος. (Ἀκολουθεῖ)

Ἐν τούτοις οἱ Βούλγαροι, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ἰδίαν τὴν ὁμολογίαν κατέχουν ἐπαρχίαν ἀπέραντον, κατὰ τὸ ἥμισυ ἑλληνικὴν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ τουρκικὴν, δὲν διστάζουν νὰ διεκδικοῦν ἐπαρχίαν καθαρῶς ἑλληνικὴν καὶ τουρκικὴν, ὅποια ἡ Θράκη. Πῶς τολμοῦν τοῦτο μάλιστα καθ' ὅσον τρόπον μετεχειρίσθησαν τὰς μειονοφθίας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν. Ὁ κ. Ἰσιρκῶφ ἀναγνωρίζει ἀφελέστατα τοὺς διωγμοὺς τοὺς ὁποίους ὑπέστησαν αἱ μειονοφθίαί αὐταὶ καὶ ἐπιχείρει ἐπιπέτυχον εἰς τὸ νὰ προσκομίσουν «σημειωτικὰ κέρδη» ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ βουλγαρικοῦ στοιχείου ἀλλὰ δὲν ἐπιμένει.

Ἄλλ' οὐδ' ὑπάγει πρὸς τοῦτο λόγος, ὅτι ὁ πεπολιτισμένος κόσμος δὲν ἀληθῶς ἤθεσε κατὰ ποσὸν τρόπον τὴν κατατρομενὰ πρηνόμια τῶν Ἑλλήνων καταστῆθαι ἀφῆρηθησαν ἐν προέξει, ὅτε καὶ ἀγίας σφραγῆς τοῦ 1906, ὅπου καταστῆθησαν αἱ ἐκκλησίαι, αἱ σχολαὶ καὶ τὰ ἑλληνικὰ νοσοκομεία, ὅπου ἐσημειώθησαν διακοπαγαὶ καὶ ὑπερβασίαι ἀνήκουστοι εἰς τὰς πρωτεύουσας πόλεις τῆς Ἀν. Ρωμυλίας καὶ τῶν παραλίων καὶ ἐπὶ πλέον ἢ πυρπόλοις τῆς Ἀγχιάλου. Εἶναι πρόσφατος εἰς τὴν ἀνάμνησιν ἢ καταστροφὴ 40,000 Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι διωχθέντες ἐξηναγκάσθησαν νὰ ζητήσουν ἄσυλον εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἀναμφιδόλως τὰ πραξικοπήματα ταῦτα ὠχρισθὸν πρὸ τῶν ὁμοτήτων, αἱ ὁποῖαι διεπράχθησαν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν ἀπὸ 1916 1918. Εἶναι ἀρκετὰ ἐν τούτοις καὶ ταῦτα συμπληρωματικῶς ὥστε νὰ ὑποδείξουν κατὰ πόσον εἶναι δυνατόν νὰ παραμείνουν εἰς χεῖρας τῶν βουλγάρων ἐξάφῃ θπου μόνον τὴν μειονοφθίαν ἔχουν καὶ τὰ ὁποῖα οὐδέποτε τοῖς ἀνήκον εἰς τὸ παρελθόν.

Τὸ βουλγαρικὸν ὑπόμνημα ἀναγκαιῶς ἀναγνωρίζει ὅτι τὸ πολιτικόν, ἔμπροσθεν καὶ πνευματικὸν κέντρον τῆς Θράκης εἶναι ἡ Ἀδριανούπολις. Ἄλλ' ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ πρὸ τῶν πολέμων ἀκόμη τοῦ 1912, ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλγάρων δὲν ὑπερέβαινε τοὺς 300, ἐξ ὧν πάλιν ἐλάχιστοι ἦσαν αὐτόχθονες, ὅλη δὲ ἡ οἰκονομικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ εὐρίσκειται συγκεντρωμένη εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων στοιχείων καὶ ἰδίως τῶν Ἑλλήνων. Ἐν τούτοις, τὸ βουλγαρικόν

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΑΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΕΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Υπόμνημα επίτηδεις υπεκρύπτει τὰ δημογραφικὰ ζητήματα καὶ ἀπαριθμει σειρὰν «ἐκδηλώσεων ἐθνικῆς ζωῆς» καταλλήλων, κατὰ τὴν ἀξιολογίαν του, νὰ ἀποδείξουν ὅτι ἡ Ἀδριανούπολις εἶναι βουλγαρικὸν κέντρον.

Γεγονότα τινὰ τοιαῦτα προκαλοῦν γέλωτα. Ὅστω ἐπιμαρτύρονται ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος ὁ μάλλον ἀξιόλογος ἀσπὴς τῆς Ἀδριανουπόλεως ἦτο ὁ Νέστου Κερέκωφ καὶ ὅτι ἄλλος βούλγαρος ὁ Τσιφούτ Στεγιάν ἦτο σημαντικὸν πρόσωπον. Εἰς πόλιν 100 χιλιάδων κατοίκων ἔσπου κατὰ δεκάδας ἀριθμοῦνται αἱ ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν των, ἡ παρουσία δὲ σημαντικῶν βουλγαρῶν βεβαίως δὲν θὰ ἦτο ἰσχυρὰ

τὴν σημερινήν. Ἀλλ' ἂν ἡ ὑπαρξίς αὐτῶν ἦτο τοιαύτη σημερινή, πῶς συμβαίνει ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχουν κατὰ τὸν 20ον αἰῶνα οὔτε εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, οὔτε εἰς ἄλλην τινὰ πόλιν τῆς Θράκης καίτοι εἰς τὰς 40 ἑκκλησίας τὴν πλησιεστέραν πρὸς τὰ βουλγαρικὰ σύνορα πόλιν, ὁ βασιλεὺς Φερδινάνδος, ἡ βασίλισσα καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς αὐλῆς του ἠναγκάσθησαν νὰ ζητήσουν κατὰ τὸ 1912 φιλοξενίαν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνα.

Ἐπιμαρτυροῦνται ἀκόμη τὰ γεγονότα εἰς εἰχὸν γυμνάσιον ἀπὸ τοῦ 1886 καὶ μίαν ἐφημερίδα ἤδη ἀπὸ τοῦ 1867. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ λύκειον ἦτο τῶν οὐνιτῶν καὶ οὐχὶ βουλγαρικόν, ἡ ὑπαρξίς μίαις σχολῆς, μίαις ἐκκλησίαις καὶ μίαις ἐφημερίδα δὲν ἀποδεικνύει εἰμὴ ὅτι ὑπῆρχον διαθέσιμα χρήματα. Ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα, ὑποστηριζομένη ἀπὸ τοὺς πανσλαβιστὰς, εἶχεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1848 ἐφημερίδα καὶ ἐκκλησίαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν ὅποιαν ἑμὲς ἔπαυσαν θεωροῦντες ὡς δυναμένην νὰ ἀποτελέσῃ μέρος τῆς Βουλγαρίας. Ὁ ἀριθμὸς ἐν τοῖσι τῶν βουλγαρῶν τῆς Ἀδριανουπόλεως εἶνε τῶσον περιορισμένος ὅσον καὶ ὁ τῶν βουλγαρῶν τῶν γεννηθέντων παρὰ τὸν Κεράτιον κόλπον.

Αἱ ἐπὶ τῆς Θράκης βουλγαρικαὶ ἀξίσεις

(Συνέχεια)

Αἱ βουλγαρικαὶ ἔθνοσυνελεύσεις, αἱ γενομένης ἐν Ἀδριανούπολει κατὰ τὸ 1829 καὶ τὸ 1878 καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐνδιατρῆσαι τὸ ὑπόμνημα, παρέχουν πολὺ ὀλιγωτέραν συμβολήν. Καὶ αἱ δύο ἐγένοντο διαρκούσης τῆς ρωσικῆς κατοχῆς καὶ οἱ κάτοικοι Ἀδριανουπόλεως οὐδαμῶς συμμετέσχον. Ἡ συγκρότησις των παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἑβρου ἀπέτελε μίαν ἀνωφελεῆ ἐπίδειξιν, ὅπως τὴν αἰματηροτέραν ἐκείνην, τὴν ὅποιαν ἐσημείωσεν ἡ εἰσβολὴ τῶν βουλγαρῶν κομιτατζήδων εἰς τὴν Μακεδονίαν κατὰ τὸ 1903, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Καστοῦρ, τοῦ ὁποίου αὐτὸς ὁ κ. Μπελίνκωφ ἀναγνωρίζει τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆρα καὶ εἰς τὰς ἡκιστὰ βουλγαρικὰς πόλεις τῆς Κλεισουράς καὶ τοῦ Κομχόβου,

αἱ ὅποια ἀφοῦ διεδλήθησαν εἰς λύτρα ἀπὸ βουλγαρῶν κομιτατζήδων ἀπεγομνώθησαν καὶ ἐν μέρει ἐπωπολήθησαν ἀπὸ τοῦς Τούρκους.

Ἐὰν ἄλλως παρόμοια ἐκδηλώσεις ἐθνικῆς ζωῆς ἐπρόκειτο νὰ ἀποτελέσουν τὴν βάση τῶν ἐδαφικῶν παραχωρήσεων ὀλιγαί πόλεις τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας θὰ παρέμενον ὑπὸ τὴν βουλγαρίαν, καθόσον πολυάριθμοι ἐκδηλώσεις ἐξ ἐκείνων, τὰς ὅποιας προβάλλει τὸ βουλγαρικὸν ὑπόμνημα θὰ ἠδύναντο νὰ ἀπαριθμηθοῦν τῶσον διὰ τὰς πόλεις τοῦ ἐσωτερικοῦ (Φιλιππούπολιν, Στενήμαχον κλ.) ὅσον καὶ διὰ τὰς παραλίους πόλεις (Μεσημβρίαν, Ἀγχιάλον, Πύργον κτλ.)

Ἀλλὰ διὰ νὰ περιορισθῇ τις μόνον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ ἑλληνικὸς αὐτῆς χαρακτῆρ θὰ ἠδύνατο νὰ κατασταθῇ δι' ἀνεπιτηδύτων γεγονότων.

Ὅστω προκειμένου περὶ σχολῶν, ἐπιφανῆς καὶ ἐκείνη ὁ κόμης Μάρκελλος ἐπισκεψάμενος τὴν πόλιν κατὰ τὸ 1820 ἐξαίρει τὸν Πατριάρχην Κύριλλον, μεγίστου κύρους προσώπου, ὃς εἶχε διδάξει κατὰ τὴν ἐκείνην ἐποχὴν ἐν τῷ γυμνασίῳ αὐτῆς. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐκεῖνος οὐτὶς ὅστις εἶχεν ἕνα σπουδαῖον ἑν Ἀδριανούπολει βιβλίον του πατριῶς ἐπαρχῆς τὸ 1821, ὡς καὶ ὁ ἀρχειοποιὸς Παύλος περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Μάρκελλος ἀμείβεται ἀξιωματικῶς.

Ὅστω ἐπὶ τοῦ 1821 ἐν Ἀδριανουπόλει ὑπήρξαν φρικαλεαὶ καὶ ἀποδεικνύουν συμπληρωματικῶς τὴν ἑλληνικότητα τῆς πόλεως διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ βούλγαροι δὲν ὑπέφεραν ποσῆς οὐδὲ κατεδιώχθησαν διαρκούντος τοῦ πολέμου τῆς ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ὁ κόμης Μάρκελλος διαπιστώνει τὴν μεγάλην διάδοσιν τῆς παιδείας ἐν Ἀδριανούπολει. Ἡ πρώτη παιδείαις παρέχεται δωρεάν. Εἰς τὸ γυμνάσιον ἐκτὸς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς διδάσκειται ἡ ποίησις, ἡ ἱστορικὴ, ἡ φιλοσοφία. Τὸ γυμνάσιον τῆς Ἀδριανουπόλεως ὑφίσταται ἀπὸ ἀνημνεύτων ἐτών. Ὁ ἀνὴρ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀρελεῖ τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου τὴν Ἀφροδίτην τῆς Μήλου προσθέτει: «Ἀπὸ τὰς λεπτομερείαις αὐτὰς δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ ἀγωγή τῶν Ἑλλήνων δὲν παρημελεῖτο ποσῆς εἰς τὰς βαρβάρους ταύτας χώρας καὶ ἴσως οὐχὶ ἀπίθωνον τὸ νὰ ὑπάρχῃ μέρος τι τῆς πολιτισμένης Εὐρώπης πολὺ ὑπολειπόμενον τῆς Ἀδριανουπόλεως».

Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μάρκελλου εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἡ διεύθυνσις τοῦ γυμνασίου ἦτο ἀναταθειμένη εἰς τὸν Στέφανον Καραθεοδωρῆν, τὸν ἐπιφανῆ Ἑλληνα ἱατρὸν καὶ φιλόλογον, ὅστις ὑπήρξεν ὁ πρῶτος πρόεδρος τοῦ ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐν Κωνσταντινούπολει.

1119 ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ 1100057
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΔΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Η ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΑΞΙΟΤΗΤΕΣ

(Συνέχεια)

Ο Μπιανκόνι παρατηρεί ότι ἐν εἰς τὰς πρὸς Βορρᾶν τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ τῆς Γαμπόλεως ἐπαρχίας «ἡ βουλγαρικὴ καὶ ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ εἶναι τόσον ἀνάμικτοι ὥστε καθίσταται ἀδύνατον νὰ εἴσῃ τις ἐπὶ τοῦ χάρτου κανονικὸν καὶ πρὸ παντὸς ἀκριβὲς ἔριον, νοτιῶς τῶν ἐπαρχιῶν τούτων δὲν συναντᾷ κανεὶς παρὰ μόνον παροικίας βουλγαρικὰς εἰς χώραν καθαρῶς ἑλληνικὴν. Ἀπογομνωθέντες τῶν γαιῶν τῶν παρὰ τῶν Τούρκων οἱ Βούλγαροι ἠναγκάσθησαν νὰ ἴσῃσιν τὴν τύχην τῶν πέτρων τοῦ Αἴμου. Συντεῦθεν αἱ ἐπεκτάσεις εἰς τὰ πέριξ καὶ οὐτω παρατηρεῖται σήμερον ἀριθμὸς τῶν βουλγαρικῶν παροικιῶν εἰς μέρη καθαρῶς ἑλληνικά. Εἰς τὰς Φέρρες, εἰς τὸ Διδυμότειχον, εἰς τὰς παραγωγικὰς ἀλλὰ ἀνθυγιεινὰς ὄχθας τοῦ Ἐβρου, πρὸς τὸ ἄρως Σκοπελιῶν—Τζαμπ—Στριμνίτσας, οἱ Βούλγαροι ἐκδυωθέντες ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν χωρῶν, ζῶσιν ἔνεκα τῶν συνεχῶν καταπίσεων τῆς διοικήσεως ἐν μεγάλῃ πτωχείᾳ παρὰ τὴν μεγαλειότητα εὐφορίαν τῶν κατακλιζομένων τούτων ἐδαφῶν. Οἱ διατηρήσαντες τὴν βουλγαρικὴν αὐτῶν χαρακτηριστικὰ πληθυσμοὶ οὗτοι εἶναι ἀτυχῶς κατασπέρμενοι εἰς τὰς ξένας ταύτας δι' αὐτοὺς χώρας.

Οἱ Δίφραμπας, ζωηρῶς ἐπηρασμένοι ἐκ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς προτεραιότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Θράκης, δηλοῖ ότι ἐν Θράκῃ ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι σημαντικώτατος καὶ ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς.

Τούτ' αὐτὸ ἐξακριβώνει καὶ ὁ Ἀμαδὸρ Βιρτζίλι, «Καὶ εἰς τὴν Θράκην ἀκόμη καὶ ἰδίως εἰς τὰς μεσημβρινὰς ὑποδιοικήσεις, τὸ κυριαρχεῖν στοιχεῖον καὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ εἰς μέρωσιν καὶ εἰς πλοῦτον εἶναι τὸ ἑλληνικόν». Ἐπίσης ὁ Κάρολος Βελαὶ λέγει: «Οὐδὲως δύναται νὰ τεθῇ ἐν ἀμφιδόλῳ ότι καὶ ἀριθμητικῶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ προσώπου, τὸ ὅποιον διαδραματίζει καὶ τῆς ἐπιρροῆς, τὴν ὁποίαν ἔνασκει, καὶ τῆς σχολῆς αὐτοῦ παραστάσεως ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ προεξάρχει».

Ἡ προτεραιότης αὐτῆ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀνεγνωρίσθη ἐπίσημος εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Βερολίνου, ὅπου ὁ λόρδος Σάλσμπερου ἐδήλωσε κατηγορηματικῶς ότι ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη εἶναι τόσον ἑλληνικαὶ ὅσον καὶ ἡ Κρήτη.

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Βούλγαροι ἀκόμη ἐπανειλημμένως ἐδήλωσαν τὴν ἐν Θράκῃ μειονεκτικὴν θέσιν των.

Τὸ 1905, ὁ Πρωθυπουργὸς στρατηγὸς Πετρόφ εἰς ἐγκύκλιον αὐτοῦ δημοσιεύθεισαν εἰς τὸν «Γαχυδρόμον τῆς Σόφρας» συνήγε τὸ ἀκόλουθον συμπέρασμα:

«Φυσικὰ, λόγῳ τῶν ἔθνικῶν ὁμίλων τοῦ νομοῦ Ἀδριανουπόλεως, ὅπου τὸ βουλγαρικὸν στοιχεῖον κατέχει τὴν δευτέραν, ἴσως δὲ καὶ τὴν τρίτην σειρὰν ἀριθμητικῶς, αἱ ἀξιώσεις ἡμῶν πρέπει νὰ περιορισθοῦν εἰς ἀποτελεσματικὸν ἔλεγχον τῶν πράξεων τῶν ἐπιτοπιῶν ἀρχῶν, τὸν ὅποιον προσωρινῶς δυνατὸν ν' ἀναλάβουν οἱ πρόξενοι τοῦ νομοῦ τούτου».

Ὁμιλῶν πρὸς τὸν κ. Γκέσωφ μετὰ τὴν συνθήκην τοῦ Βουκουρεστίου καὶ ἐξυπονοῶν τὴν Θράκην ὁ κ. Σαζόνωφ τῷ ἔλεγε: «Προσηρτήσατε εἰς τὴν χώραν σας μέρη κατοικούμενα ὑπὸ Ἑλλήνων».

Ὁ κ. Μαλλίνωφ ἔλεγεν ἐν ἔτει 1914, εἰς τὸν κ. Ριβὲ, ἀνταποκριτὴν τοῦ παρισίου «Χρόνου»: «Ἐἴ μὲς ἐνδιαφέρει ἡ Θράκη»;

Ὁ κ. Γκέσωφ ἔγραφεν ότι ἡ Βουλγαρία ἐλαβεν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς χιλιάδας Ἑλλήνων τῆς Θράκης καὶ ότι αἱ περ φέρεται Γκιουμουτζίνης καὶ Κίρ Τζαλη ἦσαν ἐδάφη οὐχὶ βουλγαρικά.

Οἱ χάρται. Ἄλλη ἐπιλογία οὐκ ὀλιγώτερον ἐκδηλωτικῆς καὶ ἀποκριντικῆς χάρτας τοὺς ἐν χερσὶν παρὰ τὴν βουλγαρικῆς προπαγάνδας. Ἀπεδυνάμωσαν ότι ἡ Θράκη ἦτο καὶ προσημειωμένη καὶ ἐσχολῆν Ἑλληνικῶς. Ἐστὶ αὐτὴ συμπακτικὴ καὶ μετὰ τὴν χάρταν τοῦ Ἀτλάντι τοῦ Ριβόφ, πλὴν ἐνὸς συνεταχέντος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ἐπιτηδεῖται ἀπὸ πέντε Βουλγάρους καθηγητῶν καὶ ἐκπαιδευτῶν καὶ αὐτοὺς τοὺς Γερμανοὺς διὰ τὴν βουλγαρικὴν μεγαλομανίαν καὶ ἀπληστίαν. Ὁ Ὀύττα Μάουλ ἔγραψε περὶ τοῦ χάρτου τούτου ότι εἶναι δυσκολώτατον νὰ εἴσῃ τις ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἔθνογραφικὴν φιλολογίαν τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης ἀνάλογον παράδειγμα ἐκεῖνου, τὸ ὅποιον ὁ συνασπισμὸς τῶν Βουλγάρων ἐθνογράφων ἐσημείωσεν ἐν τῷ ἀγῶνι διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῶν Ἑλλήνων, μάλιστα ἐν Θράκῃ. (Ἀκολουθεῖ).

ΑΘΗΝΑΝ

ΠΡΟΝΟΜΕΥΧΟΣ
 Υ. Π. ΕΠΑΝΟΥΔΗΣ
 ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑ' ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
 ΟΔΟΣ ΚΑΜΗΡΙΣΤΑΝ, 45
 ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 235

ΠΡΩΙΝΗ

Πρόσθετος Τιμάται παράδες 100

Τετάρτη 6 Νοεμβρίου 1919 - Έτος ΙΣΤ' - Αριθ. 5424

ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

ΑΙ ΕΠΙ ΤΩ ΒΡΑΧΕΣ ΠΙΝΑΚΙΝΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ

(Συνέχεια)

«Η βουλγαρική Αντιπροσωπεία...
 επιβίβησεν ἀπὸ τὴν ἐπιχειρήματα τῶν
 γραφείων καὶ τὴν χαρτογραφίαν...
 γόν τι ἔκαμε καὶ διὰ τὰς σκοπιμότητας»

«Επιζητούσα νὰ ἐμφανίσῃ τὸν
 πολυάριθμον βουλγαρικὸν πληθυσμὸν, ἄλλα
 καὶ γνωρίζουσα οὐκ ἔστιν θὰ κατώρθωνε νὰ
 εὖρη τοιοῦτον ἐν τῇ χώρᾳ, ἀνεκάλυψε ἐν
 Βουλγαρίᾳ σημαντικοὺς οἰκισμοὺς «Βουλ-
 γάρων προσφύγων τῆς Ἀνατολικῆς Θρά-
 κης» ἀποτελουμένους ἀπὸ 31176 οἰκογε-
 νείας, τῶν ὁποίων οἱ ἀρχηγοὶ υπέγρα-
 ψαν τὴν αἰτησιν, τὴν ὁποίαν ἡ βουλγα-
 ρικὴ Ἀντιπροσωπεία υπέβαλεν εἰς τὴν
 Συνδιάσκεψιν τῆς 8 Ἀυγούστου.

«Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐγκαιρῶς
 κατήγγειλεν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τὸν
 βουλγαρικὸν τοῦτον χειρισμὸν.

«Ἐπι ητοῦσα στατιστικὴν ἱκανὴν πρὸς
 ὑποστήριξιν τῆς θέσεώς τῆς ἡ βουλγαρική
 Ἀντιπροσωπεία κατέφυγεν εἰς ἐφημερίδα
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 1878 ὃ «Ἀ-
 νατολικὸς Ταχυδρόμος», ὅστις ἐδημοσίευ-
 σε τοιαύτην σκοτεινῆς προελεύσεως εἰς ἐπο-
 χὴν, καθ' ἣν οἱ πανσλαβισταὶ μετήρχοντο
 τὰ πάντα πρὸς δημιουργίαν μεγάλης
 Βουλγαρίας πρὸς μεγίστην ἀγανάκτησιν τῆς
 δυτικῆς εὐρωπαϊκῆς γνῶμης. Τοιαύτη στα-
 τιστικὴ οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἀξίαν.
 Ἀρκεῖ τις νὰ παρατηρήσῃ οὐκ ὀλίγοι 12585
 Βουλγάρους μόνον εἰς τὴν ὑποδοίκησιν
 Καλλιπόλεως ἐνφ' εἶναι πασίγνωστον καὶ
 ἀνομολογεῖται παρ' αὐτῶν τῶν Βουλγάρων

ὅτι ἐν Καλλιπόλει οἱ Βούλγαροι εἶναι ἐλά-
 χιστοι».

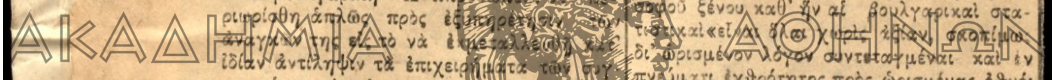
«Ὅτι ἀπὸς εἶτι ἀποδεικνύεται ἡ κρίσις
 ἀπὸ τοῦ ξένου καθ' ἣν αἱ βουλγαρικαὶ στα-
 τιστικαὶ ἀριθμοὶ εἰσὶν ἀπολύτως σκοπιμῶς
 διαφωτισμένον λόγον συντεταγμένοι καὶ ἐν
 πνεύματι ἐχθρότητος πρὸς ὀρισμένας ἐθνό-
 τητας.»

«Ἄλλως δὲ ἡ παλαιὰ αὐτῆ καὶ μυστη-
 ριώδης στατιστικὴ χάνει τὴν ἀξίαν αὐτῆς
 ἀπέναντι τῶν νεωτέρων στατιστικῶν, αἵτι-
 νες εἶναι συντεταγμένοι ἐπὶ τῇ βάσει γνω-
 στῶν πηγῶν ἑλληνικῶν καὶ τουρκικῶν,
 αἵτινες παρὰ τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἰς τὰς
 λεπτομερείας, καταλήγουσιν ἐν τῷ συνόλω
 κατὰ προσέγγισιν εἰς συμπεράσματα σύμ-
 φωνα πρὸς τὴν παρατηρουμένην ἀναλογίαν
 μεταξὺ τῶν διαφόρων στοιχείων τοῦ ἐν
 Θράκῃ πληθυσμοῦ.

«Ἡ τουρκικὴ στατιστικὴ χρονολογεῖται
 ἀπὸ τοῦ 1894 καὶ ἀπαικονίζεται εἰς τὸ
 ἐπίσημον Ἡμερολόγιον (Σαλναμὲ) δημο-
 σευθὲν ἀπὸ τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει τυπο-
 γραφεῖον τοῦ Κράτους.

«Ἡ ἑλληνικὴ στατιστικὴ χρονολογεῖται
 ἀπὸ τοῦ 1912. Κατηρτίσθη φροντίδι τοῦ
 Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῇ βάσει
 τῶν παρὰ τῶν Μητροπόλεων δοθεισῶν πλη-
 ροφοριῶν.

«Παρέχουν διὰ τὰ τμήματα τῆς Δυτικῆς
 καὶ Ἀνατολικῆς Θράκης τῶν ὁποίων ἡ
 τύχη ἐκτὸς τῶν εἰς τὴν Βουλγαρίαν κατα-
 λειφθέντων ἐδαφῶν διὰ τῆς συνθήκης τῆς
 19 Σεπτεμβρίου, πρόκειται νὰ κανονισθῇ
 ἀπὸ τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον τῆς Συν-
 διασκέψεως, τοὺς εἰς τοὺς κατωτέρω πίνα-
 κας ἀριθμοὺς.
 (Ἀκολουθεῖ)

ΠΡΟΦΟΔΟΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ. Π. ΣΠΑΝΟΥΔΗΣ

ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΔΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΕΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Α' ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ Β' ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΔΕΞΑΙΣ

(Συνέχεια)

Επιβάλλεται εν τούτοις να παρατηρηθή τις ότι η Τουρκική στατιστική δεν παρέχει χωριστά πληροφορίας δια τὰ χωρία. Εντεῦθεν καθίσταται αδύνατον να καταστρώσῃ τις ἐπὶ τῇ βάσει της τὸν πληθυσμὸν κατὰ κλάσματα τῶν ὑποδιοικήσεων, αἱ ὅποιαι κατὰ τοὺς ἄρθρους τῆς ἐκδόσεως τῆς 19 Σεπτεμβρίου παρεμύθησαν ἐξ ἑοῦ τοῦ Βουλγαρικοῦ Κράτους.

Ἐπὶ πλέον ἡ Τουρκική στατιστική παρέχει τὸ ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τῆς ὑποδιοικήσεως τῆς 30.600) καὶ να ὑποδεικνύῃ τὸν ἀριθμητικὸν πληθυσμὸν ἑκάστης Κοινότητος. Ἐπομένως εἰς τὸ ἐπιπέδον τῆς ἴσως τῶν δεδομένων τούτων καταστρεφόμενα πινάκκα καὶ κατ' ἀναλογίαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πινάκκα, πρέπει να παραλειφθῇ ἡ ὑποδιοίκησις Ἐϊνθης, ἥτις κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν στατιστικὴν περιλαμβάνει 33.970 κατοίκους, ἐξ ὧν 22.000 Μουσουλμάνοι, 10.275 Ἕλληνες καὶ 1695 Βούλγαροι.

Ἐθνολογικὴ κατάστασις τῶν μερῶν τῆς Θράκης, τῶν ὁποίων ἡ ἰσχύς πρόκειται να κανονισθῇ ἀπὸ τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον.

1. Τουρκικὴ στατιστικὴ

Σαντζάκι Γκιουμουλτζίνης	Ἑλλ.	Τούρκοι	Βούλγ.
Καζάς Γκιουμουλτζίνης	3825	32676	7042
Σαντζάκι Ἀδριανουπόλεως			
1 Καζάς Ἀδριανουπόλεως	28256	36597	9289
2 » Ὀρτάκιοι	10356	15631	8955
3 » Ὀύζον Κιοπροῦ	15693	13898	5473
4 » Χάφσας	5650	6830	1310
5 » Διδυμοτείχου	16805	7504	1243
	78785	8000	21270
Σαντζάκι Δεδέαγατς	3497	28427	12899
» Καλλιπόλεως	64029	25859	909
» Ραιδεστού	35569	41729	3430
» 40 Ἐκκλησιῶν (πλὴν τῶν καζάδων Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπόλεως	49232	40808	21229
	288017	249049	66771
Σαντζάκι Μετρών	36520	16320	5987

2 Ἑλληνικὴ στατιστικὴ

Σαντζάκι Γκιουμουλτζίνης	Ἕλληνες	
Καζάς Γκιουμουλτζίνης	9160	
Σαντζάκι Ἀδριανουπόλεως		
Καζάς Ἀδριανουπόλεως	41285	
» Ὀρτάκιοι	14562	
» Ὀύζον Κιοπροῦ	19197	
» Χάφσας	9160	
» Διδυμοτείχου	22080	
	108284	
Σαντζάκι Δεδέαγατς	28851	
» Καλλιπόλεως	70431	
» Ραιδεστού	55550	
» 40 Ἐκκλησιῶν (πλὴν τῶν καζάδων Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπόλ.)	68452	
	338728	
Σαντζάκι Μετρών	54787	
	393515	
Σαντζάκι Γκιουμουλτζίνης	Τούρκοι	Βούλγ.
Καζάς Γκιουμουλτζίνης	50000	10550
Σαντζάκι Ἀδριανουπόλεως		
Καζάς Ἀδριανουπόλεως	44953	7000
» Ὀρτάκιοι	15273	4060
» Ὀύζον Κιοπροῦ	10610	5600
» Χάφσας	8235	730
» Διδυμοτείχου	6515	1460
	85386	18850
Σαντζάκι Δεδέαγατς	46400	16738
» Καλλιπόλεως	32613	2000
» Ραιδεστού	63723	2930
» 40 Ἐκκλησιῶν	49787	16725
πλὴν τῶν καζάδων Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπόλ.		
	327911	67593
Σαντζάκι Μετρών	16100	—
	344011	67593

Ὅπως καταφαίνεται καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη στατιστικὴ καθορίζουν τὴν ἀριθμητικὴν ὑπερκοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου, ὅχι μόνον ἀπέναντι τῶν Βουλγάρων ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τῶν Τούρκων.

Κατὰ τὴν τουρκικὴν στατιστικὴν οἱ Ἕλληνες ὑπερβάλλουν τοὺς Τούρκους κατὰ 39 000 καὶ τοὺς Βουλγάρους κατὰ 232.000.

Κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν στατιστικὴν οἱ Ἕλληνες ὑπερβάλλουν τοὺς Τούρκους κατὰ 49 000 καὶ τοὺς Βουλγάρους κατὰ 290.000.

1919 94187

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΔΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Α' ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΔΕΞΙΕΙΣ

(Συνέχεια)

Επιβάλλεται εν τούτοις να παρατηρήση τις ότι η Τουρκική στατιστική δεν παρέχει χωριστά πληροφορίας δια τὰ χωρία. Έντεθεν καθίσταται αδύνατον να καταστρώση τις επί τη βάσει της τὸν πληθυσμὸν κατὰ κλάσματα τῶν υποδιοικήσεων, αἱ ὁποῖαι κατὰ τοὺς δρους τῆς εἰρήνης τῆς 19 Σεπτεμβρίου παρμένον ἐξω τοῦ Βουλγαρικοῦ Κράτους.

Ἐπὶ πλέον ἡ Τουρκική στατιστική παρέχει τὸ σύνολον τῶν κατοίκων τῆς ὑποδιοικήσεως Ἐάνθη (30.600) χωρὶς να ὑποδεικνύη τὸν ἀριθμητικὸν πληθυσμὸν ἑκάστης Κοινότητος. Ἐπομένως εἰς τὸν ἐπὶ τη βάσει τῶν δεδομένων τούτων καταστρωθέντα πίνακα καὶ κατ' ἀναλογίαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πίνακα, πρέπει να παραλειφθῇ ἡ ὑποδιοίκησις Ἐάνθη καὶ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν στατιστικὴν περιλαμβάνει 33.970 κατοίκους, ἐξ ὧν 22.000 Μουσουλμάνοι, 10.275 Ἕλληνες καὶ 1695 Βούλγαροι.

Ἐθνολογικὴ κατάστασις τῶν μερῶν τῆς Θράκης, τῶν ὁποίων ἡ ὕψη πρόκειται να κανονισθῇ ἀπὸ τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον.

1. Τουρκικὴ στατιστικὴ

Σαντζάκι Γκιουμουλτζίνης	Ἑλλ.	Τούρκοι	Βούλγ.
Καζάς Γκιουμουλτζίνης	8925	32676	7042
Σαντζάκι Ἀδριανουπόλεως			
1 Καζάς Ἀδριανουπόλεως	28256	36597	9289
2 » Ὀρτάκιοι	10356	15681	3955
3 » Οὐζούν Κιοπροῦ	15698	13398	5478
4 » Χάφρας	5650	6830	1810
5 » Διδυμοτείχου	16805	7504	1218
	76765	8000	21270
Σαντζάκι Δεδέαγατς	34097	28427	12899
» Καλλιπόλεως	64029	25859	909
» Ραιδεστοῦ	35569	41729	3430
» 40 Ἐκκλησιῶν (πλὴν τῶν καζάδων Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπόλεως)	49282	40808	21229
	268017	249049	66771
Σαντζάκι Μετρῶν	36520	16320	5987
Ἐν συνόλῳ	804537	265869	72758

2 Ἑλληνικὴ στατιστικὴ

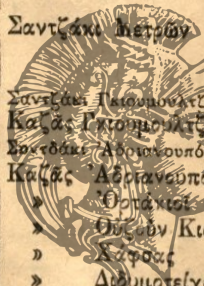
Σαντζάκι Γκιουμουλτζίνης	Ἕλληνες	
Καζάς Γκιουμουλτζίνης	9180	
Σαντζάκι Ἀδριανουπόλεως		
Καζάς Ἀδριανουπόλεως	41285	
» Ὀρτάκιοι	14562	
» Οὐζούν Κιοπροῦ	19197	
» Χάφρας	9160	
» Διδυμοτείχου	22080	
	106284	
Σαντζάκι Δεδέαγατς	28851	
» Καλλιπόλεως	70431	
» Ραιδεστοῦ	55550	
» 40 Ἐκκλησιῶν (πλὴν τῶν καζάδων Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπόλ.)	68452	
	338728	
Σαντζάκι Μετρῶν	54787	
Ἐν συνόλῳ	393515	
Σαντζάκι Γκιουμουλτζίνης	Τούρκοι	Βούλγ.
Καζάς Γκιουμουλτζίνης	50000	10550
Σαντζάκι Ἀδριανουπόλεως		
Καζάς Ἀδριανουπόλεως	44953	7000
» Ὀρτάκιοι	15273	4060
» Οὐζούν Κιοπροῦ	10610	5600
» Χάφρας	8235	730
» Διδυμοτείχου	6515	1460
	85386	18850
Σαντζάκι Δεδέαγατς	46400	16738
» Καλλιπόλεως	32613	2000
» Ραιδεστοῦ	63725	2980
» 40 Ἐκκλησιῶν (πλὴν τῶν καζάδων Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπ.)	49787	16725
	327911	67593
Σαντζάκι Μετρῶν	16100	—
Ἐν συνόλῳ	344011	67593

Ὅπως καταφαίνεται καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη στατιστικὴ καθορίζουν τὴν ἀριθμητικὴν ὑπερκοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου, ὅχι μόνον ἀπέναντι τῶν Βουλγάρων ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τῶν Τούρκων.

Κατὰ τὴν τουρκικὴν στατιστικὴν οἱ Ἕλληνες ὑπερβάλλουν τοὺς Τούρκους κατὰ 39 000 καὶ τοὺς Βουλγάρους κατὰ 232.000.

Κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν στατιστικὴν οἱ Ἕλληνες ὑπερβάλλουν τοὺς Τούρκους κατὰ 49 000 καὶ τοὺς Βουλγάρους κατὰ 326.000.

Πρόσδ κ/π 964-1919

ΔΟΧΗΤΗΡΙΟΝ

30 900000
1919
ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

9 9/18 9
ΑΡΙΘΜ. ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΔΕΞΙΣ

(Συνέχεια)

Ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρεχόμενη ἐνδειξις ἐκ τῶν δύο συμπιπτουσῶν στατιστικῶν, τῆς Τουρκικῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀνευρίσκει περιφανῆ ἐπιβεβαίωσιν εἰς τὴν ἐκλογικὴν Ἑλληνοβουλγαρικὴν συμφωνίαν τοῦ 1912, ἣτις προέβλεπε διὰ τὴν Θράκην ἑπτὰ βουλευτὰς Ἑλληνας ἀπέναντι ἑνὸς Βουλγάρου.

Τὰ γεγονότα εἶναι γνωστά, ἀλλ' ἀφοῦ ἡ Βουλγαρικὴ ἀντιπροσωπεῖα τολμᾷ νὰ λέγῃ ὅτι «τοῦτο ἀποτελεῖ κατάφωρον παραβίασιν τῆς ἀληθείας» ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιμείνη τις.

Ἡ ἀλήθεια κατὰ τὴν Βουλγαρικὴν ἀντιπροσωπεῖαν εἶναι ὅτι ἡ ἐν λόγῳ συμφωνία προέβλεπε τὴν ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν, δύο Ἑλλήνων καὶ ἑνὸς Βουλγάρου καὶ διασαφηνίζεται διὰ τῆς ἀκολουθεῦσας παραγράφου τοῦ τῆν 18)31 Ἰανουαρίου 1912 ὑπὸ τὸν τίτλον ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρωτοκόλλου.

«Εἰς τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως ἐκ τοῦ σαντζακίου Καλλιπόλεως θὰ ἐκλεγῶν κατ' ἐλάχιστον τρεῖς χριστιανικοὶ βουλευταὶ, ἐξ ὧν οἱ δύο Ἕλληνες καὶ ὁ εἰς Βούλγαρος, τοῦ τελευταίου κατὰ προτίμησιν ἀναδεικνυμένου ἐν 40 Ἑκκλησίαις ἐν συνδυασμῷ μετ' ἑνὸς Ἑλληνοβουλευτοῦ. Ἐν ἡ περιπτώσει οἱ τρεῖς κατὰ τὴν ἄνω συμφωνίαν ἐκλεγῆσόμενοι βουλευταὶ εἶναι Ἕλληνες, εἰς ἐξ αὐτῶν θὰ ὑπεχρεῖται οὗτο παρατηθῆ ὑπὲρ ἑνὸς Βουλγάρου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν εἰς τὸν νομὸν τοῦτον ἐκτὸς τοῦ σαντζακίου Καλλιπόλεως τῆς ἐπιτυχίας περισσότερων τῶν δύο Ἑλλήνων βουλευτῶν ὁ Βουλγαρικὸς πλῆθυσμός θὰ ἐνώσῃ τὰς δυνάμεις του πρὸς τὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ συνδυασμοῦ αὐτῶν».

Ἡ δύναμις τῆς συμφωνίας ταύτης εἶναι ἐπαρκῶς καταφανής. Τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη ἐπεθύμουν νὰ καθορίσουν οὐχὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν, Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων, οἵτινες θὰ ἐξελέγοντο καθ' ἑκάστην τὴν Θράκην, ἀλλὰ τοὺς θροῦς κατὰ τοὺς ὁποίους θὰ ἐξησφαλιζέτο ἡ ἐκλογὴ ἑνὸς Βουλγάρου βουλευτοῦ. Ἐνεκα τούτου τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη περιώρισον τὴν συμφωνίαν εἰς τὰ πέντε μόνον σαντζακία τοῦ νομοῦ, ἦτοι Ἀδριανουπόλεως, 40 Ἑκκλησιῶν, Γκιουμουλτζίνης, Δεδεαγάτης καὶ Ραιδεστοῦ καὶ συνεφώνουν ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἑνὸς Βουλγάρου βουλευτοῦ ἐξησφαλιζέτο ἐν μόνῃ τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν θὰ

ταὶ θὰ ἐξελέγοντο εἰς τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς Θράκης, ἢ εἰς τὸν νομὸν Κωνσταντινουπόλεως, τὸ ἀνεξάρτητον σαντζακίον τῶν Μετρῶν καὶ εἰς τὸ ἕκτον σαντζακίον τοῦ νομοῦ Ἀδριανουπόλεως, τὸ τῆς Καλλιπόλεως.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὁ Βούλγαρος βουλευτὴς θὰ ἐξελέγετο κατὰ προτίμησιν εἰς τὸ σαντζακίον τῶν 40 Ἑκκλησιῶν, οὐχὶ μόνος ἀλλ' ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἕνα Ἑλληνα βουλευτὴν καὶ τοῦτο πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς τῶν Ἑλλήνων ἐ τῷ σαντζακίῳ τούτῳ. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ Βούλγαροὶ εἰς οὐδὲν μέρος τῆς Θράκης ἦσαν ἀρκετοὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκλογῆς ἑνὸς βουλευτοῦ, ἀκόμη καὶ εἰς τὸ σαντζακίον τῶν 40 Ἑκκλησιῶν (ἔπου περιωρίζοντο αἱ διέψεις των) ἐπέμειναν διὰ τὴν καταχώρησιν ἐιδικοῦ θροῦ καθ' ὃν ἐν ἡ περιπτώσει ἐξελέγοντο πλείονες τῶν δύο βουλευτῶν εἰς τὰ πέντε σαντζακία, ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν θὰ παρατηθεῖτο ὑπὲρ ἑνὸς Βουλγάρου βουλευτοῦ.

Ἐκ τῆς συμφωνίας ταύτης προκύπτει ἐπιπλέον ὅτι οἱ Βούλγαροὶ οὐδέποτε ἀξίωσιν παρέβαλον διὰ τὰ σαντζακία Γκιουμουλτζίνης καὶ Δεδεαγάτης (Δυτ. Θράκη) ἀναγνωρίζοντες ἐξ ὀλοκλήρου τὴν Ἑλληνικὴν αὐτῆσι προτεραιότητα.

Ἄλλ' ἡ Βουλγαρικὴ ἀντιπροσωπεῖα νομίζει ἀναγκαῖον νὰ προθέσῃ: «Ἐπιπλέον ἡ ἐκλογικὴ αὕτη συμφωνία οὐδέποτε ἀνεγνωρίσθη παρὰ τῶν Βουλγάρων τῆς Θράκης καὶ τὸ ἐν λόγῳ Πρωτόκολλον παρέμεινε νεκρὸν γράμμα, οὐδέποτε τεθὲν εἰς ἐφαρμογήν».

Τὸ γεγονὸς τῆς ἀρνήσεως τῆς ἀξίας ἑνὸς ἐπίσημος ὑπογραφεύτος συμφωνητικοῦ παρ' ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἠρνήθη νὰ τὸ ἐκτελέσῃ, ἀσφαλῶς δὲν μαρτυρεῖ περιστῆν καλὴν πίστιν.

(Ἐχολοθεῖ)

AKAΔ

AKAΔ

AKAΔ

AKAΔ

AKAΔ

AKAΔ

Προσδες 1919 **ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ**
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΔΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

ΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΑΞΙΟΙ

(Συνέχεια)

Ἄλλὰ πλέον ἐκπληκτικὴ καθίσταται ἡ καταχώρησις εἰς ἐπίσημον ἔγγραφον ἀπευθυνθὲν πρὸς τὴν Συ διάσκεψιν τῆς Εἰρήνης, γεγονότων, ἡ ἀνακρίβεια τῶν δ. ποίων εὐκόλως δύναται νὰ καταδειχθῇ.

Πῶς πράγματι νὰ διαμφορηθῆσιν τις εἴτι ἡ συμφωνία τοῦ 1912 ἐπεκυρώθη καὶ ἐξετελέσθη; Ὅα ἔπρεπε νὰ λησμονήσῃ εἴτι τὴν διεκπεραιώσιν τῆς ἐπιηκολούθησεν ἡ οἰσευσις εἰς τὸν ἐν Τουρκίᾳ ὑπὸν ἀνακοινωθέντων, διὰ τῶν ὁποίων ἀνεκοινοῦτο ἡ συμφωνία τῶν δύο στοιχείων εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ εἴτι ἡ πληροφορία αὕτη ἀνεδημοσιεύθη ἀπὸ τὸν τύπον τῆς Σόφιας καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν τύπον τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ παρισινὸς «Χρόνος» τῆς 10 Ἀυγούστου τοῦ 1913 μάλιστα ἀνέγραψε κατὰ μετάφρασιν ἄρθρα τῶν Βουλγαρικῶν ἐφημερίδων, αἱ δὲ εἰς ἐξεδήλουν τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ γεγονότος.

Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλο τι, ἡ ἑλληνικὴ βουλγαρικὴ συμφωνία συνεληρωθῆ διὰ συμφωνίας πρὸς τὸ τουρκικὸν κόμμα τῆς Ἐλευθερίας καὶ Συνενοήσεως ἐπὶ τὰς κοινῆς ἐνεργείας καθ' ἑλλην τὴν ἄστυνικὴν Ἀυτοκρατορίαν. Εἰς τὰ τμήματα τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης ἔπου οἱ Βούλγαροι θὰ εἶχον ὑποψηφίους, ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν θέσεων ἐκάστης ἐθνότητος ὁρίσθη, ἐκ κοινῆς συμφωνίας καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς συμβαλλομένοις. Οἱ Βούλγαροι ἀντεπροσωπεύοντο εἰς τὴν τουρκικὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ βουλευτοῦ αὐτῶν κ. Ἀλάτσεφ. Τὸ διὰ τὴν Θράκην δελτίον εἶχεν ὡς ἐξῆς:

ὑποψήφιοι Ἕλληνες: 1 Ζακαιοπούλου, 2 Ναρλής, 3 Σαραντιδής, 4 Εὐκλείδης, 5 Κίρκος, 6 Βουτιάδης, 7 Καλλιθούλος.

ὑποψήφιοι Τούρκοι: 1 Ἐμίν, 6 Ἰσμαήλ Χακί, 3 Ἀχμέτ, 4 Ριζά, Τερκίκ. 5 Δεξάβερ.

ὑποψήφιοι Βούλγαροι: 1 Μπουρίλωφ. Ἦτοι ἐπὶ τὰ ὑποψήφιοι Ἕλληνες ἀπέναντι πέντε Τούρκων καὶ ἐνδὸς Βουλγάρου.

Ὅτι ἡ διαρρῦθμις αὕτη ἀνταπεκρίνετο καθ' ἑλα πρὸς τὰς ἀντιστοιχοῦσας ἐκλογικὰς δυνάμεις τῶν τριῶν κομμάτων καὶ ἐξασφάλιζε μάλιστα εἰς τὴν Βουλγαρίαν προνομιοῦχον θέσιν, ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ἐκλογῶν, μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, ὅποτε ἐκ τοῦ ὑπολειφθέντος εἰς τὴν Τουρκίαν τμήματος ἐκ τοῦ κομμοῦ Ἀδριανουπόλεως ἐξελέγησαν τρεῖς Ἕλληνες βουλευταὶ ἀπὸ τὸν ἐν κομμοῦ Κωνσταντινουπόλεως. Ἰδοὺ τὰ ὀνόματά των:

1 Θουκυδέλης, 3 Φύτος, 3 Εὐκλείδης, 4 Χρηλαμπίδης, 5 Ὀρφανιδής, 6 Τσορμπάτζίγλου.

Ἐξ ἀντιθέτου οὐδεις Βούλγαρος ἐξελέγη.

Εἶναι ἀληθὲς εἴτι κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1912 ἡ ἀνήθικος δικητικὴ πείσις ἡ παρὰ τῶν Νεοτούρκων ἐνασκηθεῖσα κατέληξεν εἰς τὸν πλήρη ἀποκλεισμὸν τοῦ μικτοῦ καταλόγου τῆς Ἐλευθερίας καὶ Συνενοήσεως. Ἄλλ' ἡ σκανδαλώδης διαγωγή τῆς «Ἐνώσεως καὶ Προόδου» δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιοθῆ παρὰ τῶν Βουλγάρων ἐναντίον τῆς ἐκλογικῆς συμφωνίας τοῦ 1912 καὶ τόσῳ μᾶλλον ὅση οἱ Χριστιανοὶ ἐκλογεῖς τῶν δύο ἐθνότητων παρέμειναν πιστοὶ ὅσον ἐξηρτάτο παρ' αὐτῶν.

Ἐξ ἄλλου ἡ κυβερνητικὴ ἐπέμβασις προεκάλεσε τοιαύτας διαμφορίας ὥστε ἐπέφερε τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, μόλις ἐκλείσθη, τοῦθ' ἔπειρ ὑπῆρξε καὶ μὴ τῶν ἀφορμῶν τοῦ πολέμου τοῦ 1912.

Προκειμένου περὶ τοῦ βαλκανικοῦ συνασπισμοῦ, ἐπιβάλλεται νὰ ὑπομνήσῃ τις εἴτι ἡ συμφωνία τοῦ 1912 διεδραμάτισε μέγιστον πρόσωπον καὶ συνεπῶς ἀπέδειξεν εἴτι ἡ ἐπισημοῦσιν ἀσυγκρίτως ἀνωτέραν ἐκείνη τῆς ὅποιαν θὰ ἀπέδιδέ τις εἰς αὐτὴν ἐν πρώτης ὄψεως.

Ἠθάκι αἱ πρώται διαπραγματεύσεις ἐκ βαλκανικῆν συνενόησιν διεδιδάσθησαν ἐκ Ἀθηνῶν εἰς Σόφίαν διὰ τοῦ ἀνταπεκρίτου τῶν «Γέμων» κ. Μιχαήλου τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1911. Ἐκείσε ἐπεσηγήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει προσέγγισις μεταξὺ τοῦ ἐλληνικοῦ καὶ βουλγαρικοῦ στοιχείου ἐν Τουρκίᾳ.

Εἴσε ἀξιοσημείωτον εἴτι ἡ ἀπάντησις τῆς βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως διεδιδάσθη εἰς Ἀθήνας μόνον μετὰ τὴν σύναψιν τῆς ἐκλογικῆς συμφωνίας, ἡ ὁποία ἐκανάοιζε θετικῶς τὰς ζῶνας τῆς Ἑλληνικῆς καὶ βουλγαρικῆς ἐπιρροῆς ἐν τῇ Ἑυρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ. ὑπῆρχον τμήματα, ὅπου οἱ Βούλγαροι ἀνεγνώριζον τὴν ἐλληνικὴν προτεραιότητα, ἀλλὰ ὅπου οἱ Ἕλληνες ἀνεγνώριζον τὴν βουλγαρικὴν καὶ ἄλλα μικτοῦ χαρακτήρος ὅπου ἡ ἀναλογία τῶν βουλευτῶν καθώριζε τὴν ἀναλογοῦσαν μερίδα ἐπιρροῆς εἰς ἐκάστην τῶν δύο ἐθνότητων.

Ἰδοὺ τὸ μέτρον, καθ' ὃ ἡ συμφωνία τοῦ 1912 παρέμεινε νεκρὸν γράμμα.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἄλλ' ἡ δικαιοδοσία τῆς Βουλγαρικῆς Ἐξαρτίας, ἡ κατασταθεῖσα διὰ τοῦ 10ου ἄρθρου τοῦ ἐν λόγῳ φερμανίου, ὅχι μόνον δὲν περιελάμβανε τμήμα τι τῆς Θράκης, ἀλλ' ἀπέκλειε καὶ τὰς περιφερείας τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμηλίας, ὅπου ὄφισταντο πέντε Ἑλληνικαὶ Μητροπόλεις. Ἀπέκλειε 1ον τὴν πόλιν τῆς Βάρνης καὶ εἰκοσάδα χωρίων παρὰ τὴν ἀκτὴν, 2ον τὰ τμήματα Ἀγγιᾶλου καὶ Μεσημβρίας, 3ον τὰ χωρία τῆς παραλίας τοῦ τμήματος Σωζουπόλεως, 4ον τὴν πόλιν τῆς Φιλιππουπόλεως, τὸ τμήμα Στενημάχου καὶ δέκα χωρία τοῦ σαντζακίου Φιλιππουπόλεως.

ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΑΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΕΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

ΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

(Συνέχεια)

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1871 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1872 διαπραγματεύσεις διεξήχθησαν μετ' ἐξ τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν Βουλγάρων, μεσολαβούντος τοῦ κόμητος Ἰγνάτιεφ. πρὸς ἐξέυρεσιν τρόπου συμφιλίωσης. Ὁ Βούλγαρος καθηγητὴς Ἰσικῶφ εἰς τὸ ἔργον αὐτῷ «ἢ Μακεδονία καὶ ἡ Βουλγαρικὴ Ἐξαρχία» γράφει σχετικῶς πρὸς τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας: «Κατὰ τὸ ὑπὸ δείγμα τῶν προκατόχων τοῦ ὁ Πατριάρχης Ἀνθίμος προέτεινε τὸν καθορισμὸν ὁρίων μεταξὺ τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐξαρχίας διὰ τῆς παραχωρήσεως εἰς αὐτήν, μετ' ἐξ τῶν δυτικῶν βουλγαρικῶν Μητροπόλεων, τῶν τῆς Νύσσας, Νισάβας (Πύρτζ),

Σκοπίων, Βελεσσῶν καὶ Ἀχρίδος καὶ τὰ βόρεια τῆς Μητροπόλεως Πελαγονίας. Οἱ μετριοπαθεῖς μεταξὺ τῶν Βουλγάρων ἐφάνησαν ἱκανοποιημένοι ἐκ τῆς τοιαύτης παραχωρήσεως· ἀλλ' ὁ λατρός Τσομένκωφ ἀντίστη διεκδικῶν ὑπὲρ τῆς Ἐξαρχίας ὀλόκληρον τὴν πόλιν τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ τὰς Μητροπόλεις Σιρμάντισης καὶ Μογλενῶν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν ᾧ ὁ (Βούλγαρος) Μητροπολίτης Πανάρετος ἐξήτει ἀλόκληρον τὴν Ἐξαρχίαν Πελαγονίας.»

Οὕτω καὶ μετὰ τὴν συγκρότησιν τῆς Ἐξαρχίας, οἱ μάλλον ἐθνικοφρονεῖς Βούλγαροι, οὐδὲν διεξεδέκοντο σχετικῶς πρὸς τὴν Θράκην, διότι ἡ παρ' αὐτῶν ἐπιζητουμένη Φιλιππουπόλις ἀπετέλει τμήμα τῆς Ἀκατολικῆς Ρωμυλίας. Ἐκτὸς τοῦ ἰαροῦ Τσομένκωφ, ὅστις ἐπέζετεινε τὰς ἀξιώσεις μέχρι Μογλενῶν (Φλωρινίης), οἱ Βούλγαροι δὲν ἐπεζήτουν ἀκόμη τίποτε ἀπὸ τὰς παραχωρηθείσας εἰς τὴν Ἑλλάδα μακεδονικῆς ἐπαρχίας διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου. Μετὰ δημοψήφισμα, διενεργηθὲν ἐν Μακεδονίᾳ, δύο Μητροπόλεις ὑπήχθησαν εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Ἐξαρχίαν τοῦ 1874, ἡ τῶν Σκοπίων καὶ ἡ τῆς Ἀχρίδος, τμηφότεροι εἰς τὰ σερβικὰ καὶ ἀλβανικὰ ὅρια τῆς Μακεδονίας καὶ αἰσθητῶς πρὸς βορρᾶν τῶν σημειῶν συνόρων τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου.

Ὡς αὐθιμῶς πρακτικῶς τὰς τάσεις τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς διὰ προσέγγισιν πρὸς τὴν Σόφειαν καὶ τὸ Βελιγράδιον, ἐπέχειρσε πολιτικῶν ταξείδιον εἰς τὰς δύο ταύτας πρωτεύουσας. «Ὁ ὑπέρροχος οὗτος ἄνθρωπος, λέγει ὁ κ. Μπάουτσερ (εἰς τῶν μάλλον ἐξεχόντων βουλγαροφίλων Ἀγγέλων), δὲν ἐδίστασε νὰ προτείνῃ ὅπω, Ἑλλάς, Σερβία καὶ Βουλγαρία συμμαχήσουσιν διὰ τὴν διανομὴν τῆς Μακεδονίας. Ὑπελόγειεν ὅτι αἱ Μ. Δυνάμεις δὲν θὰ ἐπενέβηκιν ἐὰν τὰ χριστιανικὰ Κράτη ἐλάμβανον συγγρόνας τὰ ἐπὶ πρὸς ἐξωσιν τῶν Τούρκων. Τὸ σχέδιον ἐγένετο εὐνοικῶς δεκτὸν ἐν Βελιγράδιῳ ἀλλ' ἀπερρίφθη εἰς

τὴν Σόφειαν. Ὁ Σταμπούλωφ, ὠθούμενος ἴσως ὑπὸ τινος Δυνάμεως, προέβη μέχρι καταγγελίας εἰς τὸν Ἀδελφὸν Χαμήτ καὶ διεπραγματεύθη εἰς ἀντάλλαγμα παραχωρήσεις ἐν Μακεδονίᾳ. Πράγματι ὁ Σταμπούλωφ ἐπέτυχε βεράτια διὰ τὰς Μητροπόλεις Νευροκοπίου καὶ Βελεσσῶν.

Ἐτὶ 1897, λέγει ὁ καθηγητὴς Ἰσικῶφ διαρκούντος τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου, βοήθουσης τῆς Ρωσίας, τρία νέα βεράτια παρεχωρήθησαν διὰ τὰς Μητροπόλεις Πελαγονίας, Δεδρῶν καὶ Σιρμάντισης. Ἐφεξῆς οὐδὲν νέον βεράτιον ἐπετεύχθη.

Ἐπιτεταῖ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πόρισμα ἐθνογραφικῶν μεγάλης σημασίας, διὸ δηλαδὴ παρὰ τὴν συνδρομὴν τῆς Ὀθωμανικῆς κυδερνήτους ἢ δικαιοδοσίας τῆς Ἐξαρχίας ὅχι μόνον δὲν ἐπέζετᾶθη εἰς τὰ διαμερίσματα τῆς Μακεδονίας τὰ ὅποια ἐξεχωρήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πλέον οἱ Βούλγαροι οὐδέποτε ἔγγισαν ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν Μητροπόλεων τῆς Θράκης. Ἐξ ἐγκνίας ὁ ἀγων μετ' ἐξ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων ἐξήκει οὐδὲν ἐν Φιλιππουπόλει καὶ Μεσημβρία, ἐπὶ τῆς Ἀκατολικῆς Ρωμυλίας ἐπὶ ἐδάφους Βουλγαρικοῦ ἔθους, καὶ ἐν τῇ κεντρικῇ Μακεδονίᾳ. (Ἀποκλειστικῶς)

Τὰ βεράτια τοῦ 1894 καὶ 1897 ἀπελόνται οὐκ εἰς τὴν ἐπισημογραφίαν ἀλλ' εἰς τὰς ἐπίσεις τοῦ Ἀδελφῶν Χαμήτ. Καὶ ἰδοὺ ἀκράτως ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον δὲν ὑπάρχει ὑποκατάστασις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν Βουλγαρικὴν, ὅπως τοῦτο ἐγένετο εἰς χώρας καθαρῶς βουλγαρικῆς, ἀλλ' οὐσιωδῶς τοποθετησις τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς ἄλλης.

Τὰ ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων προνόμια εἰς τὸ φερμάνιον τοῦ 1870 ἀπετέλουν καὶ αὐτὰ ἀντικείμενον ἰδιαίτερας εὐνοίας παρὰ τοῦ Ἀδελφῶν Χαμήτ. Αἱ ὁμολογίαι ἐπιφανοῦς Βουλγαροφίλου τοῦ κ. Μπάουτσερ ἢ Βουλγάρου ὡς ὁ κ. Ἰσικῶφ ἀπέδειξαν τὴν αἰτίαν τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦτου παρὰ τοῦ Σουλτάνου. Ὁ Σταμπούλωφ ἐπέτυχε βεράτια, προδίδων τὸ πολιτικὸν σχέδιον τοῦ Τρικοῦπη. Καὶ οἱ διάδοχοί του πολοῦντες τὴν βουλγαρικὴν οὐδετερότητα κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897.

Πάντα ταῦτα ἄλλως ἀπετέλουν ἐφαρμογὴν πολιτικῆς, ἀπὸ πολλοῦ χρονολογούμενης. Ὁ κ. Ἰσικῶφ ἀνεπιφυλάκτως ἀφηγεῖται ὡς τὸ φυσικώτερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου ὅτι πρὸ τῆς ἀνακρούσεως τῆς χώρας τῶν εἰς ἡγεμονίαν οἱ Βούλγαροι ἐπιωφελήθησαν τῆς μεγάλης Κοιτικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1865—1868 διὰ νὰ συνεννοηθοῦν μετὰ τῆς Πύλης καὶ ἐκμηδενίσουν δι' αὐτῆς σχέδιον τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ ἐπὶ παρέχον εἰς τὴν Βουλγαρίαν πλήρη θρησκευτικὴν αὐτονομίαν, τὴν

ὅποιαν αὐτὸς ὁ κόμητος Ἰγνάτιεφ ἐθεώρει ἐπαρκῆ.

Βρόδαφ
1919
9/10 13

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΔΕΪΨΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

9918
15

Σημειώσες 1919

ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΔΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

ΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΑΣΦΙΞΙΣ

Τὸ δεύτερον ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλαμβάνει τις τὴν ἔμολογίαν τοῦ κ. Ίσικώφ, καθ' ἣν οἱ Ἕλληγες Πατριάρχαι προέτειναν ἀσχέδια Ἐξαρχίας, τὰ ὁποῖα «οἱ μετριοπαθεῖς Βούλγαροι» ἤ και οἱ μᾶλλον ζωηρότεροι τῶν Βουλγαροφίλων ἔκρινον ὡς δίκαια. Παρὰ πᾶσαν ἐναντίαν διαθεβαίωσιν ἀποδεικνύεται ὅτι οὐδὲν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον δὲν ἠρενεῖτο νὰ παραχωρήσῃ εἰς τοὺς Βουλγάρους αὐτόνομον Ἐκκλησίαν. Ἐπεζήτησε μόνον νὰ ἐξασφαλισθῇ ἀπὸ παντός κινδύνου τυραννίας ἐπὶ τῶν μὴ βουλγαρικῶν πληθυσμῶν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης.

Ἡ ἔμολογία τοῦ κ. Ίσικώφ ἀποδεικνύει ἐπιπλέον, ὅτι οἱ οἱ Βούλγαροι εὐθὺς ἄμα τῇ ἐκ νέου ἐμφανίσει τῶν ἐν τῇ Βαλκανικῇ χερσονήσῳ ἐπεδίωξαν νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τοὺς Τούρκους ἐπὶ ζημίαι τῶν χριστιανῶν και ἰδίως τῶν Ἑλλήνων. Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἐπεδραβεύθη τὸ 1915 ὁπότε εἰς ἀνταρματικῶν ἑλληνικῶν διαμερισμάτων ἀπομακρυνθέντες οἱ Σουφλίου οἱ Τούρκοι τῇ ὑποκλίσει τῶν Γερμανῶν ἐπέτυχον παρὰ τῶν Βουλγάρων νὰ χηρῶσιν αὐτοὶ τὸν πελοπόννησον κατὰ τὸν ὁδο Κρατῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ὡρεῖται τὴν ἐλευθερίαν τῶν τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Ἀγγλίας.

Ὅτι ἡ ἱστορία τῆς βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας, ὡς δεύτερον πολιτικὸν διδάγμα ἀποδεικνύει τὴν μόνιμον τάσιν τῶν Βουλγάρων τοῦ νὰ συναλλάσσονται μὲ τοὺς Τούρκους κατὰ τῶν λοιπῶν ἐν τῷ Ἄμφῳ ἔθνοσιν.

Αἱ εὐχαι τῶν κατοίκων. Οἱ Βούλγαροι ἔχου μόνον δὲν ἔχου ἔθνολογικὸς τίτλους ἐπὶ τῆς Θράκης, ἀλλὰ και μισοῦνται ἀπὸ τὰ δύο κυριώτερα αὐτόθι στοιχεῖα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Μουσουλμάνισμοῦ, τὰ ὁποῖα πολλὰ ὑποστάνα ἐκ τῆς κυριαρχίας τῶν οὐδὲν ἄλλο ζωηρότερον ἐπιθυμοῦν ἢ τὸ νὰ ἀπαλλαγῶν ἐξ αὐτῆς διὰ παντός.

Οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος πρὸς ἀπόδειξιν τῶν αἰσθημάτων τῶν Ἑλλήνων. Τὰ τῶν Μουσουλμάνων ἐξεδηλώθησαν κατὰ τὸν περιφανέστερον τρόπον διὰ τοῦ ὄργανου τῶν ἐν τῇ Βουλγαρικῇ Συμπράξει βουλευτῶν αὐτῶν. Εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν ὑπεβλήθη σειρά αἰτήσεων, αἱ ὁποῖαι ἔφερον τὰς ὑπογραφὰς τῶν. Ἡ μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα εἶνε ἡ τῶν δικτῶ ἐκείνων βουλευτῶν, οἵτινες τὴν 31 Δεκεμβρίου 1918 ἐξελιπάρησαν τὸν ἀρχιστρατήγον τῶν ἐν Ἀνατολῇ συμμηκτικῶν στρατευμάτων, Φρανσὲ Δ' Ἐπραι νὰ ἀπελευθερώσῃ τοὺς συμπατριώτας τῶν «ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους δι' οὐοδηγίνας τρόπου», λαμβάνων στρατιωτικὰ μέτρα, ἔστω και προσωρινά, ἐπρὸς βελτίωσιν τῆς ἀνυποπόρου πλέον θέσεώς τῶν». Ἐκθέτοντες τοὺς λόγους τῆς αἰτήσεώς τῶν, διετύπου βαρὺ

κατηγορητήριον κατὰ τῆς βουλγαρικῆς διοικήσεως. «Αἱ βουλγαρικαὶ βιαιότητες και αἱ καταχορήσεις», ἔλεγον, ἐνισχύονται και πολλαπλασιάζονται καθ' ἐκάστην εἰς βάρος τῶν συμπατριωτῶν μας. Ἐπόκιφος ἐξέγερσις σημεῖοῦται ἐν Θράκῃ κατὰ τῶν Βουλγάρων και δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ ἐκραγῇ μίαν ἡμέραν κατὰ τῶν ἐκδιαστῶν. Πολλάκις ἐπερωτήσαμεν εἰς τὴν Συμπράξει τοὺς Βουλγάρους ὑπουργοὺς σχετικῶς πρὸς τὰν διοίκησιν τῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Θράκῃ, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν θέλει νὰ δώσῃ ἱκανοποίησιν. Ἐφθασε μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ σκεφθῇ διὰ τὴν κατεδάφισιν τοῦ μόνου τεμένους τῆς Σόφιας, τοῦθ' ἔπερ ἀποδεικνύει τὴν ἀνοχήν τῆς».

Συγχρόνως πρὸς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀποστροφῆς τῶν ταύτης πρὸς τοὺς Βουλγάρους ἐξεδήλουν τὴν συμπάθειάν τῶν πρὸς τοὺς Ἑλλήνας. Ζητοῦντες παρὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Φρανσὲ Δ' Ἐπραι τὴν κατάληψιν τῆς Δυτ. Θράκης προσέθετον:

«Θά ἦτο εὐκαταὶν τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα νὰ μετασχοῦν τῆς καταλήψεως ταύτης κατόσον και οἱ Ἕλληγες τῆς Θράκης ἀσπάζονται τὰς αὐτὰς μὲ ἡμᾶς βιαιότητας, και οἱ Ἕλληγες ἐπρόντησαν πάντοτε φιλελεύθεροι πρὸς ἡμᾶς, και ἀπορροῦν ἔθνος, μὲ τὸ ὅποσον συνάμειθα, καλλίστα νὰ συνεννοηθῶμεν, και διὰ τὴν ἰδύνατον ταυτοχρόνως πρὸς τοὺς συμπατριώτας τῶν νὰ μᾶς προστατεύσουν, ἀφοῦ ἐθρυσόμεθα ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας ἐνεκα τῶν βουλγαρικῶν βιαιότητων και καταχορήσεων».

Μόλις ἐκινεποιήθη ἡ αἰτήσις αὕτη, ἡ βουλγαρικὴ κυβέρνησις ἀνησύχησε μεγάλως. Καὶ ἐπεζήτησε διὰ τῶν συνήθων εἰς αὐτὴν μέσων, τοῦ ψεύδους και τῆς βίας νὰ μετριάσῃ τὴν ἐξ αὐτῆς κακὴν ἐντύπωσιν. (Ἄκολουθεῖ).

1919 16
ΤΟ ΝΕΩΤΑΤΟΝ
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ
ΑΡΙΘΜ. ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Α' ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑΙ ΑΞΙΩΣΕΙΣ

(Συνέχεια)

Διεκρίνωσε διά των εφημερίδων της ότι οι Έλληνες διατείνονται ότι οι της Αυτ. Θράκης Μουσουλμάνοι θα υπέγραψαν α-
 τήσιν περι ένωσης αυτών με την Ελλάδα (και ότι τοιαύτη αίτησις οδδέποτε εγνώσθη). Οι Έλληνες οδδὸς διετάθησαν τοιού-
 τόν τι και οδδέμα αττήσις τοιαύτης φύ-
 σεως προήλθεν εις τὸ μέσον. Ἄλλ' ὅ,τι δὲν
 εἶναι δυνατὸν ν' ἀρνηθῆ τις—καθόσον τὸ
 πρωτότυπον τοῦ ἐγγράφου εὐρίσκειται εις
 τὰ ἀρχεῖα τῆς Συνδιασκέψεως—εἶναι, ὅτι
 οἱ Μουσουλμάνοι βουλευταὶ ἀπηύθυναν
 τῇ 31 Δεκεμβρίου 1916 τὸ προμηθοῦν
 κατηγορητήριον κατὰ τῆς βουλγαρικῆς
 δικιήσεως. Τοῦτο δὲν ἐμποδίζει τὴν βουλ-
 γαρικὴν ἀντιπροσωπεῖαν νὰ ἐπαναλάβῃ
 πρὸς τῆς Συνδιασκέψεως τὴν αὐτὴν ψευδῆ
 ἀφήγησιν και νὰ βεβαιώσῃ, παρὰ τὸ προ-
 φανὲς τοῦ πράγματος, ὅτι οἱ Τούρκοι ἀ-
 πολαμβάνουν ἐν Βουλγαρία δικαιωμάτων
 και ἐλευθεριῶν, τὰς ὁποίας οὐδὲν Κράτος
 βουλκανικὸν μέχρι τοῦδε παρέσχευεν εις αὐ-
 τοὺς».

Μὴ καθέντας τοῦ τριούτου και μόνου
 ἐπεσκοπῆς τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, διὰ
 τὴν ἀποκάλυψιν ὅτι οἱ Τούρκοι ἐπέσχευον
 τῆς Σοβράνι νὰ υπογράψουν τὴν 5 Μαρ-
 τίου 1919 ὁλόκληρον πιστοποιῶσαν ὅτι διὰ
 τοῦ ἡσυχῶς ἐν τῇ βουλγαρικῇ πατρίδι
 ἐνθ' οἱ ἐν Ἑλλάδι Μουσουλμάνοι ἐξηναγ-
 κάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς ἐστίας
 τῶν».

Ἄτυχῶς διὰ τὴν Βουλγαρίαν οἱ ἐν τῇ

ΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ

Κατὰ τὰς γενομένας ἐν Ἀθρη-
 ναῖς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἐξε-
 λέγησαν οἱ ἐξῆς κοιμισατικοὶ βου-
 λευταί: α') ὁ πρῶτος βουλευτῆς Φαῖκ
 βῆνης ὁμότροπος τοῦ Ταλάτ και τοῦ
 Χατζῆ-Ἀδῆλ. β') ὁ Σερῆρ βῆνης ὁ-
 παιθριος ρήτωρ τοῦ Κοιμισατοῦ και
 ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ εις τὴν διοίκη-
 σιν Σαράντα Ἐκκλησιῶν και γ') ὁ
 Γκαλῆπ Μονχτάρ ἄλλο ἀνάστημα
 τοῦ Χατζῆ Ἀδῆλ. Οἱ Έλληνες,
 Ἀρμένιοι και Ἰουδαῖοι ἀπέσχεον τε-
 λείως ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς αὐτὰς. Ἀ-
 πέσχεον ἐπίσης και πάντες οἱ ὁμογε-
 νεῖς τῆς ἐπαρχίας Μυριοπότου και
 Περισταρῶος.

*Πρωτὶα 1919
 1 9818*

Σομπράνι Μουσουλμάνοι βουλευταὶ δὲν
 ἔπαυσαν διαμαρτυροῦμενοι εις τοὺς Συμμά-
 χους κατὰ τῆς διοικητικῆς αὐτῆς τυραν-
 νίας και νὰ ἀπασχολήσουν τὴν Συνδιάσκε-
 ψιν, ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1919 μέχρι τῶν τε-
 λευταίων τούτων ἡμερῶν με πολυαριθμούς
 αἰτήσεις συντεταγμένας ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦ-
 μα ὅφ' ὃ και ἡ τοῦ Δεκεμβρίου 1918.

Ἡ Βο γλαρικὴ ἀντιπροσωπεῖα ἀφοῦ μα-
 ταιῶς ἐπεκαλέσθη εις ὑποστήριξιν τῶν ἐπὶ
 τῆς Θράκης ἀξιωσῶν τῆς τὴν ἱστορίαν και
 τὴν ἔθνογραφίαν, ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ
 προσθέσῃ και ἐπιχειρήματα οικονομικῆς
 φύσεως, ἧτοι: 1 ὅτι ἡ Βουλγαρία ἔχει ἀ-
 νάγκην τῆς Θράκης διὰ τὴν διέξοδον
 αὐτῆς πρὸς τὸ Αἶγατον, 2 ὅτι ἡ γῆ τῆς
 Θράκης πρέπει νὰ ἐπανεῖθῃ εις τοὺς Βουλ-
 γάρους διότι αὐτοὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν καλ-
 λιεργοῦν και ἐκπροσωποῦν τὸ σταθερὸν
 στοιχεῖον και τὸν κατ' ἐξοχὴν παραγωγι-
 κὸν παράγοντα.

1) Ἡ ἐξοχὴ πρὸς τὸ Αἶγατον.

Ἡ Βουλγαρικὴ ἀντιπροσωπεῖα προσπα-
 θεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἀπαραίτητος
 διὰ τὴν Βουλγαρίαν και ὅτι δὲν εἶναι δυ-
 νατὸν νὰ ἐξαπαρτεῖται ἄλλως εἰμὴ διὰ τῆς
 κατῆξης τῆς Θράκης.

Τὴν εἰς τὴν ὄψιν οὐκ ἄνευ, διότι τὸ
 Αἶγατον εἶναι ἡ μόνη ἐλευθέρη θάλασσα, διὰ
 τῆς ὁποίας δυνατὸν εἶναι ἐπικοινωνῆ
 νωνῆ με τὰς μεγάλας ναυτικὰς δυνάμεις
 και ἀν ἐσπερίσθῃ αὐτῆς θὰ ἠναγκάζετο
 νὰ περιορισθῇ μόνον εις τὸν Εὐξείνιον και
 τὸν Δούναβιν, τοῦθ' ἔπερ θὰ ἐξήρτα τὸ
 ἐμπόριόν τῆς ἀπὸ τὰ κυρίαρχα Κράτη

τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ τούτου και τῶν
 στενῶν και θὰ ἐπεμήκυε ἰδιαζόντως τὴν
 ὁδὸν τῆς ἐκροῆς εις τὸ ἐξωτερικὸν τῶν
 Βουλγαρικῶν προϊόντων.

Τὸ ἀσθενὲς τῆς ἐπιχειρηματολογίας ταύ-
 τῆς εἶναι προφανές. Συγκρινομένη ἡ θέσις
 τῆς Βουλγαρίας πρὸς τὴν θέσιν διαφόρων
 ἄλλων Κρατῶν Εὐρωπαϊκῶν (Ἑλβετίας,
 Ἀδσρίας, Οὐγγαρίας Τσεχοσλοβακίας)
 οὐδεμίαν ἐχόντων εδαφικὴν πρὸς τὴν θά-
 λασσαν ἐξοδον, εἶναι ὠρισμένως προνομιού-
 χος ἀφοῦ κατέχει δύο ἐξαιρετοὺς λιμένας
 εις τὸν Εὐξείνιον (Πύργον και Βάρναν).
 Εἶναι μάλιστα ἀνωτέρα και τῆς Ρουμα-
 νίας, ἧτις εἶνα και μόνον ἔχει λιμένα εις
 τὸν Εὐξείνιον· ἀλλ' ἐκ τούτου οὐδαμῶς ἠ-
 πέφευεν ἡ εὐημερία τῆς. Ἡ Βουλγαρία
 δύναται ἀριστα νὰ προαχθῆ και ἄνευ ἰδιαι-
 τέρου λιμένος εις τὸ Αἶγατον. Ἰπὸ τὸν δι-
 θνη ἔλεγχον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ
 ὀπαχθοῦν τὰ στενὰ, ἡ Βουλγαρία, ἔπω-
 και πᾶς τις ἄλλος θὰ ἔχῃ ἐλευθέραν τὴν
 χοῆσιν αὐτῶν και οὐδαμῶς θὰ κινδυνεύσῃ
 νὰ ἴδῃ τὸ ἐμπόριόν τῆς ἐξαρτώμενον ἀπὸ
 τὸ κυρίαρχον κράτος τῆς ὁδοῦ ταύτης.

(ἀνεύθυνται)

Αναντιρρήτως ή χρησιμολιμένος εις τὸ Ἀλγαιον, χωρὶς νὰ εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὴν Βουλγαρίαν, θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχη εἰς αὐτὴν πολλὰ πλεονεκτήματα. Ἄλλὰ δύναται νὰ ἔχη ταῦτα χωρὶς νὰ ὑποτάξῃ τὴν χώραν ἢ ὅποια δὲν εἶναι βουλγαρικὴ. Ἡ Ἑλλὰς χωρὶς ποσῶς νὰ ἀρνηθῇ ἐξ ἰδίων της προσέφερε τὴν ἐπικαρπὶαν τῆς τοιοῦτης ὠφελείας.

Ἡ Βουλγαρικὴ ἀντιπροσωπεῖα περιορίζεται νὰ ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ τοιοῦτου συνδυασμοῦ διὰ δεδομένης τῆς ἐν τῷ Αἰμω κρατουσῆς καταστάσεως, ἢ Βουλγαρία δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποίησῃ ἑλληνικὸν λιμένα καθόσον, παρὰ πᾶσαν καλὴν διάθεσιν, ἢ Ἑλλᾶς συχνάκις δὲν θὰ κατάρθωνε νὰ τηρήσῃ πρὸς τὸ Βουλγαρικὸν ἐμπόριον τὴν θέσιν, τὴν ὅποίαν θὰ ἐκράτει ἀπέναντι τοῦ ἰδιοῦ της.

Φαίνεται λησμονεῦσα διὰ τὴν Ἑλλὰς δὲν περιωρισθῆ μόνον νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τοῦ Βουλγαρικοῦ ἐμπορίου ἓνα τῶν λιμένων της ἄλλ' ὅτι προκαταβολικῶς ἐδέχθη ὥστε τὸ προνόμιον τοῦτο νὰ ὑπαχθῇ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Κοινωνίας τῶν ἐθνῶν καὶ τὴν ἐγγύησιν αὐτῆς.

Ὅτι ἡ Βουλγαρία θὰ ἐπετύγχανε πλεονέκτημα, τὸ ὅποιον οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ καὶ τὸ ὅποιον ἀσφαλτέστατα θὰ ἐξεμεταλεύετο.

2᾽ Ἡ οἰκονομικὴ θέσις τῆς Θράκης
Ἡ Βουλγαρικὴ ἀντιπροσωπεῖα μὲ θράσος, εὐτιμος δείγματα ἀρκετὰ παρέχουν τὰ ὑπομνήματά της, τολμᾶ νὰ βεβαίωι «ὅτι οἱ Βούλγαροι συγκροτοῦν ἐν Θράκῃ ἑθνικὸν στοιχεῖον οὐδαμῶς μόνιμον καὶ ισχυρῶς συνδεδεμένον πρὸς τὴν γῆν, τὴν ὅποίαν καλλιεργοῦν» ἐνῶ οἱ Ἕλληνες μεταγαστέρως μεταναστεύσαντες ἐπιδίδονται κατὰ προτίμησιν, εἰς ἐπαγγέλματα εὐκολώτερα καὶ ἐπικερδέστερα, ὑποχείριτα τῆς γεωργίας.»
«Ἐν Θράκῃ ἡ γεωργία εὐρίσκειται ἀποκλειστικῶς εἰς χεῖρας τῶν Βουλγάρων καὶ κατὰ μέρος μόνον εἰς τὰς τῶν Τούρκων. Τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἔχει θέσιν δευτερεύουσαν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας. Οἱ διατρέξαντες τὴν βαλκανικὴν χερσόνησον ξένου ὁμοφώνως ἀναγνωρίζουν τὰς πραγματικὰς ἀρετὰς τῶν Βουλγάρων ὡς γεωργῶν καὶ δὲν διστάζουν νὰ ἀποδώσουν εἰς αὐτοὺς τὴν πρώτην θέσιν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης.»

(Ἀῦριον τὸ τέλος)

ΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ